SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2310

av Magnus Persson m.fl. (SD)

Ett starkare skydd mot våld i nära relationer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp effekterna av de senaste straffrättsliga reformerna för systematiskt och upprepat våld mot närstående och vid behov föreslå ytterligare straffskärpningar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka polisens och åklagarnas förutsättningar att säkra stödbevisning och lagföra upprepat våld i nära relationer och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp och stärka specialistkompetensen i utredningar om våld i nära relationer i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att bedömningar av allvarlig risk för fortsatt våld följs av dokumenterade skyddsåtgärder och ansvar för uppföljning och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp tillämpningen av kontaktförbud och säkerställa skyndsamma ingripanden och förnyade riskbedömningar vid upprepade överträdelser och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över skyddet mot ekonomiskt våld vid lån, skulder och användning av e-legitimation och tillkännager detta för regeringen.

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att motverka ekonomiskt och rättsligt eftervåld, bl.a. genom bättre tillgång till juridisk hjälp och åtgärder mot missbruk av rättsliga och administrativa förfaranden, och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur barn tryggt kan komma till tals i mål om vårdnad, boende och umgänge när det finns uppgifter om våld och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur barn kan ges bättre möjligheter att bo kvar i sin trygga hemmiljö när den våldsutövande föräldern kan hållas borta utan att barnens säkerhet äventyras och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp kvinnojourernas och andra ideella stödverksamheters långsiktiga förutsättningar, särskilt på mindre orter, och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp och åtgärda brister i stödet till våldsutsatta män och personer i samkönade relationer och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att slutsatser från Socialstyrelsens skade- och dödsfallsutredningar leder till redovisade och uppföljningsbara åtgärder och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i den fortsatta beredningen av reglerna om betänketid särskilt pröva hur våldsutsatta med barn kan få en snabbare och rättssäker äktenskapsskillnad och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp tillämpningen av barnfridsbrottet och säkerställa att barn som bevittnar våld får stöd och möjlighet att ta tillvara sina rättigheter under rättsprocessen och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp och förbättra återfallsförebyggande insatser för personer som dömts för våld i nära relationer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra tillgången till traumabehandling för vuxna och barn som utsatts för eller bevittnat våld i nära relationer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Våld i nära relationer är ett allvarligt samhällsproblem som drabbar kvinnor, män och barn. Våldet kan vara fysiskt, psykiskt, sexuellt eller ekonomiskt och förekommer både i pågående och avslutade relationer. Det kan handla om misshandel, hot, kontroll, förföljelse och kränkningar som pågår under lång tid. Mäns våld mot kvinnor är en särskilt allvarlig del av problematiken. Kvinnor är överrepresenterade bland dem som utsätts för grovt och upprepat partnervåld samt dödligt våld i nära relationer. Samtidigt måste samhällets skydd omfatta alla våldsutsatta, oavsett kön eller relationsform. Barn som upplever våld mellan närstående riskerar att drabbas av långvariga konsekvenser för sin trygghet och hälsa. Våldet kan dessutom fortsätta efter en separation genom hot, ekonomiska påtryckningar och rättsliga processer. Sverigedemokraterna anser att samhällets arbete måste omfatta hela kedjan från att upptäcka och stoppa våldet till att lagföra gärningspersoner, skydda utsatta och erbjuda stöd och behandling. De reformer som genomförts behöver följas upp och kvarstående brister åtgärdas.

Straff för systematiskt och upprepat våld

Våld i nära relationer består ofta av upprepade handlingar som tillsammans skapar en tillvaro präglad av rädsla och kontroll. Enskilda brott kan framstå som mindre allvarliga när de bedöms var för sig, trots att den samlade brottsligheten har fått omfattande konsekvenser för den utsatta. Vid grov kvinnofridskränkning, grov fridskränkning och andra upprepade våldsbrott måste straffen spegla brottslighetens samlade allvar. De senaste straffrättsliga reformerna behöver därför följas upp för att säkerställa att de får avsedd effekt. Sverigedemokraterna vill att effekterna av reformerna följs upp och att ytterligare straffskärpningar föreslås om det visar sig nödvändigt.

Fler brott ska kunna klaras upp

Våld i nära relationer sker ofta utan utomstående vittnen. Den utsatta kan dessutom vara rädd för att medverka i en utredning på grund av hot, ekonomiskt beroende eller gemensamma barn. Därför är det viktigt att polisen tidigt säkrar stödbevisning genom exempelvis fotografier, medicinsk dokumentation, meddelanden, digitala spår och vittnesuppgifter. Tidigare anmälningar och dokumenterade händelser behöver också vägas in för att identifiera upprepade våldsmönster. Sverigedemokraterna vill stärka

polisens och åklagarnas förutsättningar att säkra stödbevisning och lagföra upprepat våld i nära relationer.

Specialistkompetens i hela landet

Utredningar om våld i nära relationer kräver kunskap om hur hot, kontroll och långvarig utsatthet kan påverka den som utsatts. Rädsla och traumatiska upplevelser kan göra det svårt att berätta sammanhängande om händelserna. Polis och åklagare behöver därför ha tillgång till relevant specialistkompetens. Förutsättningarna för en professionell och rättssäker utredning ska inte bero på var i landet brottet anmäls. Sverigedemokraterna vill följa upp och stärka tillgången till specialistkompetens i utredningar om våld i nära relationer i hela landet.

Riskbedömningar som leder till skydd

Tidigare misshandel, dödshot, förföljelse, strypvåld och tillgång till vapen kan vara varningssignaler för fortsatt eller allvarligare våld. När polis eller socialtjänst bedömer att det finns en allvarlig risk måste bedömningen följas av konkreta skyddsåtgärder. Det ska vara tydligt vem som ansvarar för insatserna och hur de ska följas upp. Sverigedemokraterna vill säkerställa att allvarliga riskbedömningar leder till dokumenterade skyddsåtgärder och tydligt ansvar för uppföljningen.

Kontaktförbud och snabba ingripanden

Kontaktförbud är ett viktigt skydd för personer som utsätts för hot och förföljelse. De skärpta reglerna ger bättre möjligheter att ingripa, men skyddet förutsätter att överträdelser upptäcks och hanteras skyndsamt. Upprepade kontakter, digital övervakning och försök att nå den utsatta genom andra personer måste tas på allvar. Vid återkommande överträdelser behöver hotbilden omprövas och ytterligare skyddsåtgärder övervägas. Sverigedemokraterna vill följa upp tillämpningen av kontaktförbud och säkerställa snabba ingripanden och förnyade riskbedömningar vid upprepade överträdelser.

Ekonomiskt våld och skuldsättning

Ekonomiskt våld kan innebära att en partner kontrollerar den andras pengar, hindrar personen från att arbeta eller tvingar fram lån och ekonomiska avtal. Även missbruk av e-legitimation kan användas för att skuldsätta den utsatta. Skulderna kan finnas kvar långt efter separationen och försvåra möjligheten att ordna bostad och skapa ekonomisk självständighet. Riksrevisionen har uppmärksammat brister i skyddet mot ekonomiskt våld. Det behövs därför konkreta åtgärder som stärker den utsattas rättsliga ställning. Sverigedemokraterna vill se över skyddet mot ekonomiskt våld vid lån, skuldsättning och användning av e-legitimation.

Motverka ekonomiskt och rättsligt eftervåld

Våldet kan fortsätta efter separationen genom ekonomiska påtryckningar och missbruk av rättsliga eller administrativa processer. Det kan exempelvis handla om att förhala bodelningar, hålla inne ekonomiska ersättningar eller använda upprepade tvister för att fortsätta kontrollera den tidigare partnern. Sådana förfaranden kan orsaka stora kostnader och långvarig otrygghet. Det behövs bättre möjligheter att identifiera missbruk och ge den utsatta juridiskt stöd, samtidigt som rätten till en rättvis prövning värnas. Sverigedemokraterna vill motverka ekonomiskt och rättsligt eftervåld genom bättre tillgång till juridisk hjälp och åtgärder mot missbruk av rättsliga och administrativa förfaranden.

Barnets rätt att komma till tals

Barn som lever med våld kan ha egna erfarenheter som är viktiga vid bedömningar om vårdnad, boende och umgänge. Uppgifter om våld måste ges verklig betydelse och barnets bästa ska vara avgörande. Barn ska inte behöva ta ansvar för konflikten mellan föräldrarna. Däremot behöver deras erfarenheter kunna komma fram på ett tryggt sätt, med hänsyn till ålder, mognad och säkerhet. Sverigedemokraterna vill se över hur barn tryggt kan ges bättre möjligheter att komma till tals i mål om vårdnad, boende och umgänge när det finns uppgifter om våld.

Barn ska kunna bo kvar i sin trygga hemmiljö

När våld tvingar en familj att fly kan barn behöva lämna sitt hem, sin skola och sina vänner. I många fall är en flytt nödvändig, men det bör också prövas om den våldsutövande föräldern i större utsträckning kan hållas borta. Kontaktförbud och andra

skyddsåtgärder kan i vissa situationer göra det möjligt för barnen att bo kvar. Barnets säkerhet måste dock alltid vara avgörande. Sverigedemokraterna vill utreda hur barn kan ges bättre möjligheter att bo kvar i sin trygga hemmiljö när den våldsutövande föräldern kan hållas borta utan att säkerheten äventyras.

Kvinnojourernas och andra stödverksamheters förutsättningar

Kvinnojourer och andra ideella stödverksamheter erbjuder rådgivning, samtalsstöd och praktisk hjälp till personer som utsätts för våld. För många är kontakten med en stödverksamhet det första steget mot att lämna relationen. På mindre orter kan verksamheterna ha begränsade resurser och vara beroende av ideella insatser. Det behöver därför följas upp om de statliga stöden når verksamheter där behoven finns och om stödet ger tillräcklig långsiktighet. Sverigedemokraterna vill följa upp kvinnojourernas och andra ideella stödverksamheters långsiktiga förutsättningar, särskilt i mindre kommuner.

Stöd till våldsutsatta män och personer i samkönade relationer

Även män och personer i samkönade relationer utsätts för misshandel, hot, psykiskt våld och kontroll. Föreställningar om vem som kan vara brottsoffer kan göra det svårare att söka hjälp och bli tagen på allvar. Stödinsatserna måste därför vara tillgängliga och anpassade efter den enskildes behov. Brister i bemötande, information och tillgång till skydd behöver identifieras och åtgärdas. Sverigedemokraterna vill följa upp och förbättra stödet till våldsutsatta män och personer i samkönade relationer.

När myndigheter missar varningssignaler

Vid allvarliga våldsbrott och dödligt våld i nära relationer har det ibland funnits tidigare myndighetskontakter där varningssignaler inte lett till tillräckliga åtgärder. Socialstyrelsens skade- och dödsfallsutredningar identifierar brister i bland annat riskbedömningar, samverkan och informationsöverföring. Slutsatserna måste användas för att förbättra arbetet och förhindra att samma misstag upprepas. Sverigedemokraterna vill säkerställa att slutsatserna från skade- och dödsfallsutredningarna leder till konkreta och uppföljningsbara åtgärder.

Snabbare skilsmässa vid våld

Den som lämnar ett våldsamt äktenskap kan behöva vänta på att äktenskapet formellt upplöses på grund av reglerna om betänketid. Det kan försvåra möjligheten att avsluta relationen, särskilt när det finns gemensamma barn. Frågan om förändrade regler har redan utretts. I den fortsatta beredningen behöver regeringen särskilt pröva situationen för våldsutsatta med barn, utan att skapa nya krav på omfattande bevisning om våldet. Sverigedemokraterna vill att möjligheten till en snabbare och rättssäker äktenskapsskillnad för våldsutsatta med barn prövas särskilt.

Barn som bevittnar våld

Barn som ser eller hör våld mellan närstående kan drabbas av allvarliga psykiska konsekvenser. Barnfridsbrottet innebär att barn som bevittnar vissa brott mellan närstående kan betraktas som egna brottsoffer. Det behöver följas upp hur lagstiftningen tillämpas och om barnen uppmärksammas redan vid den första poliskontakten. Barnen måste också få information, stöd och möjlighet att ta till vara sina rättigheter under rättsprocessen. Sverigedemokraterna vill följa upp tillämpningen av barnfridsbrottet och förbättra stödet till barn som bevittnar våld.

Förebygg återfall i våld mot närstående

Personer som dömts för våld i nära relationer kan fortsätta att utgöra en risk efter avtjänat straff. Återfallsförebyggande insatser behöver därför följas upp för att säkerställa att de minskar risken för nya brott. Särskilt viktigt är att ansvarsfördelningen fungerar vid övergången mellan Kriminalvården och andra berörda aktörer efter frigivning. Brister i informationsöverföring och uppföljning får inte leda till att kända risker förbises. Sverigedemokraterna vill följa upp och förbättra återfallsförebyggande insatser för personer som dömts för våld i nära relationer.

Traumabehandling efter våld i nära relationer

Den som har levt med våld, hot och kontroll kan få psykiska skador som finns kvar långt efter att relationen har upphört. Det kan handla om ångest, sömnsvårigheter och posttraumatiskt stressyndrom, PTSD. Även barn som har utsatts för eller bevittnat våld kan behöva behandling. Att lämna en våldsam relation innebär därför inte alltid att den utsatta kan återgå till en fungerande vardag. Tillgången till traumabehandling behöver förbättras, särskilt i delar av landet där specialiserad vård är svår att nå. Behandlingen

ska utgå från den enskildes behov och kunna erbjudas även efter att det akuta skyddsbehovet har upphört. Sverigedemokraterna vill förbättra tillgången till traumabehandling för vuxna och barn som utsatts för eller bevittnat våld i nära relationer.

Magnus Persson (SD)

Sara Gille (SD) *Martin Westmont (SD)*